

Reč priređivača

Ideja da se sačini temat o filozofskoj periodici u Srbiji nastala je relativno skoro: na Sajmu knjiga u Beogradu krajem oktobra prošle, 2012. godine, a neposredno posle javnog predstavljanja časopisa *Filozofija i društvo*. Za tako veliki zadatak, dakle, nije se imalo ni godinu dana na raspolaganju, a realno – samo pet ili šest meseci: otuda podnaslov – *pogled iskosa*.

Za zemlju sa nešto preko sedam miliona stanovnika, eksplicitnih živućih filozofskih časopisa koji redovno izlaze relativno je malo: *Theoria*, *FiD*, *Arhe*, *Filozofske studije*, *Filozofski godišnjak*... Ali zato postoji mnoštvo časopisa, pa i listova, koji vrlo često objavljuju filozofske tekstove u širokom smislu: od esejističkih u postmodernističkom maniru pa do „tvrdih“ školsko-akademskih. Jedan od vodećih nesumnjivo je *Zlatna greda* iz Novog Sada, potom *Polja*, *Treći program*, *Sveske* iz Pančeva, *Književni list* (odnedavno dodato *Srpski*), razna periodična izdanja Matice srpske, svojevremeno *Gledišta*...

Kao uticajan i ozbiljan svetonazor, marksizam u razvijenijim zemljama ima na raspolaganju mnoštvo različitih struja, sa većim ili manjim nivoom filozofičnosti. Tako nešto je postojalo i u ex-YU: u svetu najuglednija struja svakako je bila *Praxis* grupa. Takođe, treba imati u vidu da je u Srbiji postojala *ideja* o filozofskoj periodici već sredinom devetnaestoga veka. Doduše, prvi brojevi *Mnemosine* (1856) nisu mogli izaći na videlo dana iz više razloga, ali su zato sačuvani rukopisi. O tome se nešto više može pročitati u radu Marinka Lolića. Dragan Prole je dao prikaz filozofskog časopisa *Arhe* iz Novog Sada, a mladi kolega Ivan Nikolić upustio se u pregled filozofske problematike u časopisu *Gradina* iz Niša.

Vrlo je značajna i pojava časopisa *Kulture Istoka* koja je pokazivala da filozofija u negdanjem YU prostoru nije bila isključivo evropocentrično orijentisana. O tome govori prilog Dušana Pajina. Nažalost, ta se publikacija ugasila u vihoru ratova. Koliko se zna, ništa slično nije se više pojavilo na rastrzanom i raskomadnom jugoslovenskom kulturnom prostoru.

Pošto se ovaj temat objavljuje u *Filozofiji i društvu*, čini se da je prirodno da i taj časopis dobije mesto sa odgovarajućim prilogom (Dušan Bošković).

Retrospektivom filozofskih časopisa u Srbiji bavila se i uzorno je sačinila bibliotekarka Biljana Albahari. Ali, o priložima i bibliografiji neka ponajpre prosuđuju stručni čitaoci, kako je i red.